DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA.

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXII. MARTII.

M. CLAVDIO GERMAIN, Doctore Medico, Præside.

Potuitne hactenus vlla Præparatione Antimonium emendari?

VNA sit licet morborum Medicatrix *a* Natura, quæ sibi par & æqua semper pro Doctore brutis animantibus sufficit : Vni nihilominus accessit homini, ut tuendæ vitæ, sic curandæ valetudinis disciplina, privatis ante formanda incommodis, quàm malis domi forisque in caducum inclinantibus cautior in posterum occurrat, quibus profutura venari, communis atque adeo inprimis necessarij pensi extitit, invenire sagacis industriæ, agere delectum oppidò exercitati judicij, rectè tandem comparatis uti rectiùs summæ dexteritatis, felicitatis in paucis Medentium eximiæ : quando terris omnibus nec unâ Ægyptò parent nemini non obvia & exposita parte primxtè confusa *b* πολλα λυγρα κηὐεδλα alimenta, medicamenta, venena, alexipharmaca, quę vix quisquam nisi læsus agnoverit. *c* Inde prima primùm ferini victus annona & injuria compressa, inventæque artis legibus ac præceptis obnoxium & toti vectigale Seplasiæ tum haberi cœpit Naturæ ἀνθρωπίνιον ἰαξεῖον ; quum de stirpibus, animalibus, fossilibusque singulari omnium retrò ætatum conquisita studio & labore remedia, seu admovenda illa, seu inge-renda, ad opus medendi accommodare habuit necesse, ad scopum, neque unum artifici miscere ingenio utile, ad gratiam componere volupe. Verùm in illis istisve reipsa operæ quidem & noxæ minus, plus fiduciæ ; in his longè fecus, plus artis in præparando, sortis & aleæ in utendo ; quæ nec idcirco veterum Primipili *d* aut recentiorum ægris usquam ausi ingerere & committere visceribus ; vel in Extremis extrema omnia cum personatis illis Dogmaticis atque Empeiricis *e* Hippocratici Galenicique fundi decoctoribus experiri, quorum supina insitia est, vix elementario ferenda Medicinæ tyrunculo, nescire in quo magnus ab extremo morbus discrepet ; unâque contineri diætâ πὼ διαφοίαν ὅλων ἀκριβεστάτω : quæ sæpenumero in parvis ἐως τὸ ὑγιὲς, in extremis semper ἐως τὸ παρηρρῶν sat est, impletque quod Arti reliquum. An non proinde illa θανάτῳ μελετὴ & carnificina, Cancros extremis exasperare remedijs ? In os apoplectici mortem sorbillantis, non offam melle saporatam vetere ritu, sed nuperò Vinum Emeticum Erebi primitias indere ex guttulo ?

a *Hippoc. 6. epid. sect. 5. ant. 1.*
b *Homer. Odyss. δ*
c *Hippoc. lib. de prisc. med.*
d *Basil. Valent. Curr. triumph. Antimon. pag. 15. 16.*
c *Hippoc. Aphor. 6. lib. x Galen. Oribas. Philotheus in Comm.*

ATENIM quoniam ut facilitate, sic expedito usu res ægri meliùs geritur, quæ morbis profligandis auxilia de suo nobis animalia suppeditant, hôc ipsò quò cognata magis, eò minùs ad frugem ut perducantur negotij creant. Nullius penè secundùm hæc artificij gratuita & prima paratior, fecurior, efficacior de Plantis Medicina, seu totæ illæ, seu nonnullâ tantùm sui portione futuræ salutis habiles operi. Sunt enim quibus ad usum abundè est purgari ; aliis de Medici consilio paratus decernitur accuration. Delibrari illas, exenterari, tundi, macerari, insolari, infundi, digeri, humescere, resiccari, exprimi χυλισμῷ, coqui, cinefieri, teri, incerni, distillari, Pharmaciæ provincia est, quæ nihil vernaculæ & desideratæ virtuti detrahat, nihil addat alieni aut inveniat, votò atque ambitu miserrimò rerum Naturæ plus æquo avidæ Novitatis ; cui una præ cæteris cordi est usuique venit de Fossilibus & Metallicis deprompta, vel potiùs extorta Medicina. Eò quippe operosior quo inferior Naturâ, omni arte superior : utpote quæ compage primorum corporum pertinaci nexuque multiformi, fœta totius substantię capitalibus dissidiis, longiúsque à vitali divisa commercio res sibi habuerint suas, quarum indicem tabulis describere fidelibus prior ætas nescivit, ampliavit nostra, *a* suis tamen nec implevit numeris, novis ipsâ quidem doctior ignibus, sed herclè infelicior, nova quæ sic potuit docere aut facere Venena, castigare, vel expugnare nec dum didicit ; fusâ nempe illâ ὕλῃ, quæ in metallicis primâ concretione mansit hæsitq ; penissumè virture deleteriâ. In Plantis autem atque animalibus mitius est & fugacius quod nocet, certis omnino partibus definitum ac circunscriptum. Neque enim *b* Cicuta semine, pomò Mandragora, Napellus cinere *c*, vipera carne venenum est. Arsenici, auripigmenti, Antimonij maleficio nil perit, invictâ flammis malitiâ illa σύσιμα, ὁμόκαπτα, ὁμοίως ἔπτα efferantur tota, fuisque superstant integra cineribus.

a *Paracelf. lib. 3. de vit. long. cap. 3.*
b *Gal. lib. 7. κατὰ τόπους. cap. 4. ex Andromacho. ad hæmoptoicos. Lib. 10. c. 1. ad Nephrit.*
c *Dioscor. lib. 2. cap. 18.*

VENENI non tenet ille nomen qui bonum venenum nullum agnoscit : Naturam ignorat qui nullum nisi malè utenti malum æstimat : Megaricum sapit qui negat ni perimat. Veneni namque immeritâ suspicione etiam innoxia quæque sæpiculè infamat sinister usus, fruftraturque modò vim huius & mala non absolvit, Naturæ robur, vel quod mirere, debilitas. Ex quo nec injuriâ *a* purum putum Venenum habueris Antimonium, quod Novantiquos Græcos, Latinos, Barbaros latuit, ævò superiore Vulcania καπροδίων Officina devocavit Orco, deque crudo veneno *b* exilij damnatum Centumvirali Patrum judicio deleterium concinnavit & excoxit, cuius vocis vim malitiosiùs is extenuat à sapientum *c* alienior sententia, qui Mochlicum & vehemens subleftâ fide interpres reddidit. Catharticum qui mentitur, ruinâ nominis rem bonæ indolis quam venenat perdit. ταραχικὸν, καθαρτικὸν, *d* ἐρεθιστικὸν si profiteareris, exiguo accensus eris numero ὰ τῦ ἐμέσωτων, sed τῦ ἀκρεδόωτων, cùm bene noris quantùm Catharticum inter & venenum, inter purgationem alui fluori critico supparem, ac symptomaticæ prorsusque cholericæ egestionis erethismum discriminis intercedat ; quamvis illa cum delectu, nec sine erethismo, non ab erethismo, in quo solo Antimonij καπάργια latet exitialis aculeus. Fodinas subi ? Ecce venenis Antimonium *e* accubat, Arsenici, Auripigmenti convena, metallicæ gentis abortivum, injusto Naturæ partu exterricium, et si barbarè cum barbaris *f* inter barbaros loqui licet, ex Marcasitis & Cachimiis conflatum impuriori-bus. Veneni postulatum ignibus suppositis quæstioni quum admoveris, conscium huius ac testem *g* crudum Mercurium repræsentabit, *h* fusò quinetiam conspicienda vitrò Arsenici portione, Animali inimicâ potentiæ ; sicuti Vitali, Arsenicali sulphure ; Naturali verò, sale auripigmentali : tot par unum venenis, omnium que simul maleficiis, deprensum foco, foro damnatum.

a *Basil. Valent. cur. triumph. antimon. pag. 15. 16. 48.*
Apud eundem Dial. de lapid. Philos. incerti auth. pag. 192. 196.
Paracelf. lib. 3. de gener. rer. nat. cap. 3.
Lib. 1. de Morb. metall. tract. 3. cap. 3.
Lib. 4. Philos. de Elem. aq. tract. 5. cap. 5.

Libavius Syntag. arcan. Chimic. de transmut. magist. lib. 7. cap. 22. pag. 317 cap. 25. pag. 329. Rulandus exercit. Chimic. quæst. 47. Dariot. de præpar. medic. cap. 11 Matthiol. com. in Disc. lib. 5. c. 59. b *Decretum Facultatis 3. Cal. Aug. 1566. Placitum Senatus 1. Aug. 1566. Decret. Facult. 3. Aug. 1603. Placit. Senat. 1607. Decret. Fac. Lann. 1609. Decret. Fac. 17. Febr. 1609. Decret. Facult. 28. Oct. 1609. Thesis M. Io. Degorris 1634. Thesis M. Guid. Patin 1643. Thesis M. Claud. Forestier 1645. Thesis M. Car. Guillemeau 1648. Thesis M. Ren. Moreau 1650. Decret. Fac. 23. Decem. 1651. Approbatio Fac. 8. Apr. 1652. Sententia Prætor. Par. 13. Febr. 1664. Placitum Curiæ 17. Septemb. 1666. quo auditis partibus admissâ unius intercessio adversus Placitum eiusdem latum 10. April. eiusdem anni.* c *Gal. lib. 5. de simpl. med. fac. cap. 18. appellat Δυνατικὰς φαρμακὰς & φθορικὰς.* d *Quercetanus lib. ad Anonym. cap. 3.* e *Paracelf. lib. 4. Philos. de Elem. aq. tract. 4. c. 5. Libavius Comment. Alkim. part. 2. lib. 1. c. 11.*
f *Paracelf. lib. 1. de morb. metall. tract. 3. c. 3. Idem Archidox. lib. 6. pag. 23. Idem de Mineral. tract. 1. pag. 350.* *Libav. Syntag. arcan. Chim. lib. 7. cap. 22.* g *Hamerus Popp. in basil. Antimon.* h *Quercetan. lib. de peste cap. 6.*

HVIC proinde dedolando suo Idolo Antimonio, utque omni exuat & libèret veneni noxa, integra Chimicorum natio operata Vulcani regnum colit ; perque varia improbi sudoris tormenta, in alias atque alias novum istum Protea formas dum agit, industriò docta Mangoniò antè vexat quàm vexet. Prunis totum exercet aterendibus : vel ope speculi parabolici simplici præparat calcinatione, adjectâ modò aridorum mixturâ tartari, boracis, nitri, sulphuris, *a* ferri scoriæ, *b* auri, per detonationem adornat majorem minoremve, *c* nullò virtutis aut ponderis intertrimentò : modò liquoris additamentò, aquæ nimirum Regalis per Præcipitationem, vel per Distillationem cum spiritu vini. His excitata monstra non Naturæ, sed artis temeriarię peccatis, surgit recens editurque interpolis veneni pullities, Crocus metallorum siue hepar Antimonij, Regulus, vitrum, flores, Butyrum, oleum, gummi, tinctura, Pulvis Emeticus, Diaphoreticus, & per tot veneni adulteria, facti Reo Extorrique nomen quæritur quò lateat, nec non diligentioris artificij modus, quem formulæ iuridicialis manumittat Vindicta. Huius arcanum sibi quisque Tros Rutulúsve vendicat & venditat. Arte primùm clinicis & tonsoribus notâ, Vinum Emeticum parant & cauponantur Rusticiores : Crudum Stibium nitrumque ex æquo mista, vsta, fusa recrementis purgant, tertiùm inde lavant, vinumque ita temperant, venenum vt ingeminent : nec enim venenum vino excluditur, nec vinum veneno. *d* Elegantiores pulvere, vitri quadruplicati & nitri accensò fusòque subinde rursus pulveratò, tepidæque artifici temperamentò edulcatò, filtratòque, resident pulverem fervente vino per noctem infundunt, & denuò priusquam propinetur filtrando percolant : sunt qui duodecies fundunt, terunt, elutriant : aliis eam in rem acetum stillatitium vino acceptius, vel aqua cœlestis, rejiculà etiamnum, ut cautio sit, primâ atque alterâ infusione : sunt qui Regulum cum halinitro calcinant, atque opere itidem sæpius repetito, triduo calcem in Reverberio figunt, quam ex aqua chalybeata coquunt nonnulli, & cum spiritu vitrioli corrigunt, tot artibus in veneni conscientiam adhibitis solliciti, nec impuni usu securi.

a *Iodocus Greverus in secreto.*
b *Hartmann. tract. de oleis pag. 178.*
c *Zwelfer. in Mantiss. Hermet. pag. 796.*
Libavius lib. 6. Syntag. cap. 23.
d *Reusner. exercit. 7. de Scorbuto.*

VNO tamen novitatis titulo Chimiam accusare iniuria est, veniâ dignus etiam huius error sacra Naturæ opertanea curiosiùs ventilantis. At qui in hominis salute peccant huius Professores, venena pro remediis publicant & propinant, homicidæ temeritatis crimen incurrunt. Scilicet variâ pereuntium formâ, omnique imagine mortium periclitari, illis est pretium operæ ; credulisque offucias dare rudioribus, sana quum venenant Pharmaca ; queis si fortè otiosa indulsit Antimonij feritas, cedit protinus in beneficium egregiæ virtutis ; & quando unius in censu Portitoris sunt qui potionati iere ad plures, vincit suffragiis præsentiũ, diciturque servasse quia purpureo non occidit fato ; nec virus attigit obducta lento & pingui excrementorum jusculorúmve tectorio viscera, ita famam rectis colunt peccatis, inanique specie & larvâ accuratæ *a* præparationis unis illudunt ægris, sibi parcunt veriti Talionem, numero se purgitant cùm tot Arios una in uno Hilario veritas vicerit, tot in uno Galeno Erasistrateos αἱμορρόϑους. Nunquid illutibile huius venenum *b* aqua eluent, quod vis ignis incendit non extinxit aut consumpsit si quando distulit non abstulit, *c* quod nitri amplius aluit mixtura & vegetavit. Viden ut redit ad ingenium *d* ipsâ ferocius morâ Diaphoreticum, aut sub Dio si pernoctaverit ? *e* fusi Vitri halitus Sulphurei, Arsenicales, Mercuriales incautis surgunt *f* exitio Ciniflonibus, maturantque Operarum fata *g* : par in floribus & favilla malignitas, Mercurij sublimati, Vitrioli albi, salis volatilis, divortio emortua quandoque temporario reviviscit, fertque ætatem *h*, Calx abit in vitrum, Crocus in Stibium, in Crocum Regulus. Quid plura ? à quocunque sibi metuunt & temperant rari nantes in gurgite vasto prudentiores, quandiu *i* emeticum aut ventris ὀρεθιστικὸν se probat, quia tandiu venenum. *l* Ne proinde in tuearis Vinum quando flavescet, quum splenduerit in Vitro color eius, ingreditur blandè, sed in noviſſimo mordebit ut coluber, & sicut Regulus venena diffundet. Quinimò, ne illa quidem absolvenda veneni, nobilis *m* Tinctura, quam vigilans somniavit Paracelsus, sine ulla vacuatione corporis universi purgatrix, luculentum ad ignem interdiu noctuque solidò mense torta, redivivò tandem Mercurió animam & spiritum recipit. Domini namque cæterorum elementi definita cùm sit potentia, insuper frangenda contrariis, studia reddit irrita, fallit fidem *n* cujusque Præparationis, fugit omnem ideo secretioris Pyrotechniæ sedulitatem, nostroque aurem illi vellente Cinthio, Deleterium ut esse desinat Antimonium *o* ἄλλως δύνται τέχνης ἢς ἐνι τὸ πῦρ ὀργανον.

Libav. lib. 3 Syntagm. cap. 22. h *Libav. lib. 3. Syntagm. cap. 10. & 26. Epist. Chimic. lib. 2. epist. 48. 49. ubi plura de reductione. Hamer. Popp. basil. Chim. pag. 610.* i *Vanhelm. tract. de Feb. c. 15.*
c *Basil. Valent. Curr. triumph. antim. pag. 55. 71.* f *Vanhelmont. tract. de arcan. Paracelf.* g *Paracelf. 2. part. Chirurg. mag. tract. 3. cap. 6. pag. 68. Oswald. Croll. basil. Chim. pag. 218.*
k *Proverb. 6. 23. num. 31. 32.* m *Paracelf. 2. part. Chirurg. mag. tract. 3. cap. 5.* n *Libav. not. in Apolog. Gall. Clavei sect. 4. tract. 2.* o *Hippoc. lib. de Arte.*

Non Ergo potuit hactenus vlla Præparatione Antimonium emendari.

Proponebat Lutetiæ CABRIEL DACQVET Lemovicensis A. R. S. H. M. DC. LVIII.

BIBLIOTHEQUE